

Krajina v harmoniji

Landscape in harmony

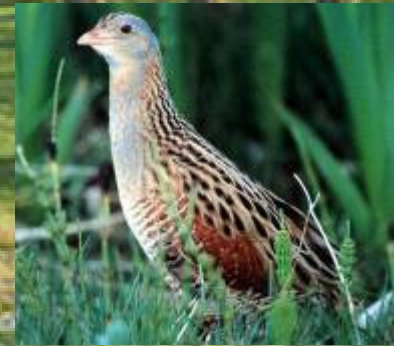
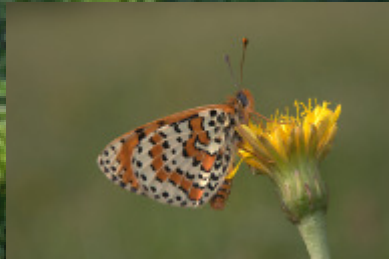
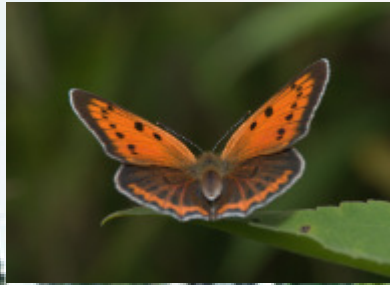
Dr. Szentirmai István
Ōrség National Park Directorate
Gornja Radgona, 26/08/2010

Izhodišče Background

- ➔ Na obeh straneh SLO-HU meje je človek ustvaril kulturno krajino, ki se ponaša z visoko stopnjo raznovrstnosti živih bitij **Human-created landscapes on both sides of the SLO-HU border harbour an exceptionally diverse wildlife**
- ➔ Večino teh bitij naseljuje na travinju **Most natural values are accommodated by grasslands**
- ➔ Travinje se je ohranilo z redno košnjo **Grasslands were maintained by regular mowing**
- ➔ Ekstenzivno kmetovanje je nujno za ohranitev biotske raznovrstnosti **Extensive farming is necessary to preserve biodiversity**

Grožnje biotski raznovrstnosti

Threats to biodiversity

- ➔ Zmanjševanje in degradacija naravnih življenjskih okolij zaradi intenzifikacije in opuščanja rabe **Shrinking and degradation of natural habitats due to intensification and neglect**
- ➔ Spontano zaraščanje in homogenizacija krajine vodi v osamitev travinj, ki so še ostala **Spontaneous forestation and homogenisation of the landscape, isolation of remaining grasslands**
- ➔ Upadanje števila in izumiranje zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst **Decline and extinction of protected plant and animal species**

1954

2005

Befektetés a jövőjébe

A program az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OFFICE
FOR LOCAL SELF-GOVERNMENT AND
REGIONAL POLICY

Befektetés a jövőjébe

A program az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg

REPUBLIC OF SLOVENIA

GOVERNMENT OFFICE
FOR LOCAL SELF-GOVERNMENT AND
REGIONAL POLICY

Bakreni senožetnik (*Colias myrmidone*):
ena izmed prvih žrtev one of the first victims

Razlogi Reasons

- ➔ Upadanje živinoreje **Decline of animal husbandry**
- ➔ Staranje in izumiranje prebivalcev na podeželju **Aging and depopulation of villages**
- ➔ Opuščanje travnikov in pašnikov **Neglect of meadows and pastures**
- ➔ To niso samo ekološki ampak tudi ekonomski in socialni problemi!
These are not only ecological but economic and social problems as well!

Rešitve Solutions

- ➔ Skupna prizadevanja za ohranitev biotske raznovrstnosti
Joint efforts to preserve biodiversity
- ➔ Izvedba projekta „Krajina v harmoniji – Trajnostna raba Natura 2000 območij vzdolž slovensko-madžarske meje”
Launching the project „Landscape in harmony – Sustainable use of Natura 2000 habitats along the Slovenian-Hungarian border”

EKOLOŠKI CENTER
SVIT

Befektetés a jövőjébe
A program az Európai Regionális Fejlesztési
Alap társfinanszírozásával valósul meg

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OFFICE
FOR LOCAL SELF-GOVERNMENT AND
REGIONAL POLICY

Cilji projekta Objectives of the project

- ➔ Razvoj in implementacija modela trajnostne rabe kulturne krajine v projektne območju
Development and implementation of a sustainable land use model in the project area
- ➔ Zagotovitev dolgoročne ohranitve naravnih vrednot
Securing the long term conservation of natural values
- ➔ Promocija trajnostnega razvoja in ekonomsko izboljšanje projektne območja
Promoting sustainable development and economic improvement of the project area

Kriteriji trajnostne rabe kulturne krajine

Criteria of sustainable land use

- Temeljiijo na naravnih danostih in so jim popolnoma prilagojeni **Is built on natural conditions and fully adapted to them**
- Prilagojeni so lokalnemu socialnemu in ekonomskemu okolju **Is adjusted to the local social and economic environment**
- Opirajo se na lokalne tradicije (pasma, metode) **Relies on local traditions (breeds, techniques)**
- Ne izkoriščajo prekomerno naravnih virov **Does not overexploit natural resources**
- Ohranjajo naravne posebnosti kulturne krajine in gensko banko različnih živiljenjskih oblik **Is capable to preserve the values of the landscape and wildlife**
- Zagotavljajo dovolj dohodkov za preživetje lokalnih skupnosti **Provides enough income for local communities to survive**

Evropski program čezmejnega sodelovanja European Territorial Cooperation Programme

1 317 193 EUR

85% Evropski sklad za regionalni razvoj
ERFA

10% državnih sredstev national

5% lastnih sredstev private

2009-2012

Vrednotenje naravnih potencialov Assessing natural potentials

- ➔ Kartiranje habitatov in rastlin v NP Ōrség, KP Goričko in Natura 2000 območju ob Muri (~60.000 ha) **Mapping habitats and plants of Ōrség, Goričko and Mura Natura 2000 sites (~60.000 ha)**
- ➔ Kartiranje dnevnih metuljev v NP Ōrség, KP Goričko in Natura 2000 območju ob Muri (~50.000 ha) **Mapping butterflies of Ōrség, Goričko and Mura Natura 2000 sites (~50.000 ha)**

Ocena ekonomskih in socialnih potencialov **Assessing economic and social potentials**

- ➔ Raziskati pripravljenost in potrebe kmetovalcev **Investigating willingness and needs of farmers**
- ➔ Določiti velikost in izdelke dejavnih kmetij **Determining the size and products of viable farms**
- ➔ Raziskati potencialne vire financiranja (donacije, subvencije) **Exploring potential founding sources (grants, subsidies)**

Razvoj produktov Product development

- ➔ Tržna raziskava Market survey
- ➔ Razvoj naravi prijaznih in donosnih produktov Developing products that can be produced environmentally-friendly and profitable
- ➔ Raziskava potencialov lokalnega predelovanja in trženja Exploring potentials of local processing and marketing
- ➔ Vzpostavitev male sirarne na Goričkem Setting up a cheese producer in Goričko

Strategija trajnostne rabe kulturne krajine

- ➔ Smernice za lokalne in regionalne nosilce odločanja
- ➔ Podpora za lokalne kmetovalce
- ➔ Osnova za razvojne projekte v prihodnosti

Promocija naravi prijaznih tehnik

- ➔ Vodnik za kmetovalce
- ➔ Forumi za kmetovalce:
  - ➔ Predstavitev naravi prijaznih tehnik kmetovanja
  - ➔ Potencialne subvencije

MILYEN GYAKRAN KELL KASZÁLNI?

A kaszáláshoz leginkább a vegetatív úton is gyorsan szaporodó egyszikű fűfélék képesek alkalmazkodni. Így tehát minél többször kaszálunk egy rétet, annál inkább eluralkodnak rajta a fűfélék, és ezzel párhuzamosan visszaszorulnak a kétszikű virágok. Ez azért probléma, mert számos védett növényfaj (pl. kornistárnics), illetve védett lepkék tápnövényeül szolgáló virág tűnhet el a rétek fajkészletéből.

Általában évente egyszer kívánatos a réteket kaszálni, de alkalmanként, csapadékosabb években akár kétszer is kaszálhatóak. Kettőnél gyakrabban kaszálni semmiképpen sem ajánlatos. A legszebb, virágos növényekben leggazdagabb rétek az évi egyszeri és rendszeres kaszálás hatására alakulnak ki.

kornistárnics

virágos rét sömörös kosborral

MIKOR KELL KASZÁLNI?

A kaszálás megfelelő időzítése rendkívül fontos a rétek élővilága számára. A fokozottan védett haris és más földön fészkelő madarak esetében a június 15. és július 30. közötti kaszálás a fészkeljüket pusztulásra okozhatja. A védett hangyaboglárka lepkék utódait pedig a július 15. és szeptember 1. közötti kaszálás pusztíthatja el. A hangyaboglárkák és más nappali lepkék számára a június 15. és július 15. közötti kaszálás is problémát okozhat, mivel nem találnak elegendő tápnövényt a peterakás idején.

Mindezek miatt természetvédelmi szempontból legmegfelelőbb a június 15. előtti vagy szeptember 1. utáni kaszálás. Ezzel biztosíthatjuk a tápnövények jelenlétét a nappali lepkék rajzásának fő időszakában (július 15.–augusztus 15.) és elkerülhetjük a lárvák elpusztítását is (július 15.–szeptember 1.).

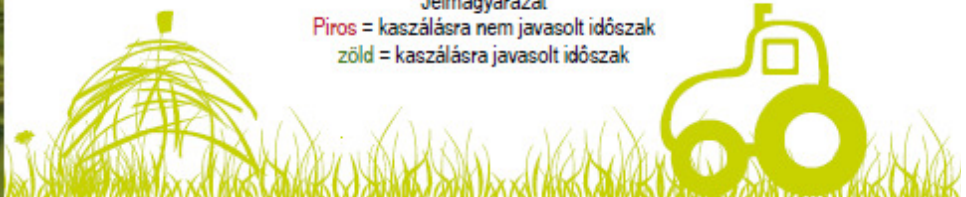
Fontos azonban, hogy a korai kaszálás (június 15. előtti) ne terjedjen ki azokra a rétekre, ahol harisok élnek, mert ezen faj számára fontos a magas növényzet a szaporodási időszakban (június 15.–július 30.).

A kaszálás időzítése

Jelmagyarázat

Piros = kaszálásra nem javasolt időszak
zöld = kaszálásra javasolt időszak

Spodbuda kmetovalcem

- ➔ Predstavitev sistema “zelenih točk” za vrednotenje kmetovanja
- ➔ Razvoj in seznanitev z lokalno blagovno znamko: “naravni prijazni produkt” „Natural product”
- ➔ Informativne table: risana oznaka “naravi prijazni kmetovalec” drawing attention to

Diseminacija in turizem

- ➔ Tisk atlasa dnevnih metuljev
- ➔ Vodnik za obiskovalce o življenjskih okoljih, rastlinah in dnevnih metuljih
- ➔ Dokumentarni film
- ➔ Namizna igra: “kmetuj ekološko” „**Farming naturally**”

Thank you for your attention! Hvala za vašo pozornost!

Dr. Szentirmai István, i.szentirmai@gmail.com
Őrség National Park Directorate
<http://onp.nemzetipark.gov.hu/>
orseginp@onp.kvvm.hu

EKOLOŠKI CENTER
SVIT

Befektetés a jövőjébe
A program az Európai Regionális Fejlesztési
Alap társfinanszírozásával valósul meg

REPUBLIC OF SLOVENIA
GOVERNMENT OFFICE
FOR LOCAL SELF-GOVERNMENT AND
REGIONAL POLICY